

جوزاک و رولانی جهان، ۲۰۰۸

(دوینئ) ئالقهریزی گیڕانهوه

سه عید سلیمانی
(تاران)

دۆخیتیکی نه خوازراو و داسه پاره و مرۆقی په نابهر ناچاره به خۆراگری له هه مبهه مهینه تی و ئه گهر و پيشهاته کانیدا. کهم نین ئه و که سانه ی که له ژیر باری قورسی په نابهریه تیدا خو ناگرن و بو هه میسه تیک ده شکین. «دوینئ» تیکه له یه که له چیرۆکی هه دوو تا قمی خۆراگر و خۆپانه گر. چ ئه وانیه ماونه وه و چ ئه وانیه له هه مبهه دۆخی نه خوازراودا ملکه چ بوون و رینگای مه رگ، یان گه رانه وه یان هه لێژاردووه.

هه ربویه ش خویندنه وه ی ئه م رۆمانه سه ره رای چیتزی هونه ری و ئه ده بی، بو هه ریه ک له ئیمه ی کورد ده کوری زیندوو که ره وه ی چرکه ساتیکی ده گمه نی ژیا ئمان بی. «دوینئ» به سه ره اتی ناکامی هه میسه بی مرۆقه. چیرۆکی ژیا نیکه که هه میسه وه ک رابوردوو، واته وه ک «دوینئ» ده بی سه یری بکریت، چونکه زه مان به رده وام له خو ریندایه و چرکه کان هیچ کات نا وه ستن، هه ربویه ش ژیا ن هه میسه «دوینئ» یه که که ته نیا شیاوی بیره وه ری و گیڕانه وه یه. لیره دابه که ده ست پیڕا گه بشتن

«دوینئ» چیرۆکی عه شقیکی بقه و حه رام، دواجاریش ناکام! چیرۆکی هه ولتیک بو باوک کوشتن و دیسان ناکام! چیرۆکی سه رینه وه ی رابوردوو، به لام وه ک زۆریه ی هه ولته کانی دی، دیسان و دیسان ناکام! چیرۆکی راکردن له ده ست چاره نووس، به لام ئه م جاره یان تا راده یه ک سه رکه وتوو! زمانی گیڕانه وه ی ئاگۆتا کریستۆف له م رۆمانه دا، به پیچه وانیه به سه ره اتی ره ش و زبر و تالی پالئه وانیه سه ره کی چیرۆکه که، زمانیکی نه رمونیان و شیرینه. زمانیکی هینده هه ستیار که له زۆر شویندا خویننه ر تا سنووری هه نسک و فرمیسک ده بات.

ره نگه بو ئیمه ی کورد، به سه ره اتی په نابهری و کۆچ، هیچ که داستانیکی نامۆ نه بی، به لکو به شییکی دانه براره بیت له چاره نووسمان و به و پییه که سانیکی زۆری کۆمه لگای ئیمه، به شیوه یه ک، غوربه ت و ئاواره بی و کۆچ و له هه مووشیا ن گرینگتر، په نابهریه تیا ن تا قی کردیته وه. به سه ره اتیک که له هه ر دۆخ و هه لومه رجیکدا به سه ره اتیکی دلخواز نییه، به لکو هه میسه

پیتی، تهنیا خولیاپه که و بهس، بهلام هیچ سهیر نیبیه پیوهندییه کانی ژیانی ههر که سیتیک دیسان بیچم بگرهوه و دووپات بینهوه. «دوینتی» ههولتیکه بو فهراموشی رابوردوو و قوتاربوون له دهست مۆته که که ی، یان نه گهر ناچار بیت، ههولتیکه بو زیندوو کردنه وهی، بهلام به شیتویه کی دلخواز، ههر بویه سهره رای ههولی فهراموش کردن، ئالقه ریزیکه بو گیرانه وه و بو پیناسه کردنی خود، واته بو واتابه خشین بهو «من» هی که ئیستا ههیه و خهریکی بیرکردنه وه له «دوینتی» یه، چونکه نه گهر «دوینتی» یه که له ئارادا نه بیت، «من» ییکی نه مرۆبیش بوونی نیبه، واته بوونی منی نه مرۆبی په یوهسته به گیرانه وهی دوینتی. ههر بویه تو کاتیک ده توانی نه مرۆبی بوونی خووت بسهلمینی که توانایی گیرانه وهی «دوینتی» ی خووت هه بی. لیره دایه که گرینگایه تی و بایه خی گیرانه وه زهق و بهرچا و ده بیتنه وه و هه موو جومگه ههستیاره کانی قوناغه کانی ژیانی تاکتیک مرۆفانه داده گهریت، بویه «دوینتی» ههستانه وهی دواي نغروبوونیکي دلته زینه تهنیا به مه بهستی گیرانه وه و مسوگه رکردنی بوونی خود له نیو کوی نه بوون و ژبانهدا.

کاتی لین له تو ییاس ده پرسن: «بوچی ناوی خووت گورپوه؟» وهلام ده داته وه: «چونکه ژیانی خووم گوری.» یه که مین ههنگاوی نه گورینه پچرانی پیوهندییه له گهل رابوردوو و ههلاتنه له دهست چاره نووس. تو ییاس له زید و نیشتمان و بنه ماله و کهسه نزیک و

هاوخوتنه کانی خوئی راده کات. له بیرمان نه چی له سهرده می نویدا رهنگی غه ریزه هه رچی زیاتر له ژیانی کومه لایه تی و پیوهندییه کاند کال ده بیتنه وه و دهوری ژینگه ی کومه لایه تی و په روه رده و نه ندیشه ی مرۆفانه له بیچم گرتنی که سایه تی و پیوهندی مرۆفایه تیدا توختر ده نوینتی، ههر بویه له م سهرده مه دا بنه مای پیوهندییه کان له سه ر هاو فیکرییه، نه که له سه ر هاوخوتنی، واته له م سهرده مه دا هاوخوتنی جیتی خوئی ده دات به هاو بییری، ههر بویه ش ئیستا که، نه وهی که پیوهندییه کی توکمه و پته وی له گه لماندا هه یه، هاو بییره کائمانن نه که هاوخوتنه کائمان، نه وه ش به مانای لیژیوونی پیگه ی غه ریزه و خیل و بنه ماله یه له ناو کوی پیوهندی کومه لایه تی نویدا، واته کال بوونه وهی پیوهندی له سه ر بنه مای خیلایه تی و خزمایه تی و ره گه ز و هاوخوتنی. له ولاشه وه به واتای گه شه سه ندنی دهوری شارستانییه ت و نه ندیشه یه له م بوارهدا، به لام سه ره رای ته واوی نه مانه، دا برانی یه کجاره کی له رابوردوو، کاریکی نه کرده و نهسته مه، چونکه شتیک به ناوی میژوو له پشت سه رمانه و له هه ناوی «دوینتی» دا بوونی هه یه، ههروه ها هه وینی «دوینتی» و میژوو به گشتی، چه مکیکه به ناوی یاده وهری که به پیتی هه ر گه ز و پیوانه یه که دوا جار ده بیتنه هه وینی هه موو گیرانه وه کان و ناسینه وه کان، ههر بویه شه که پیوهندییه ئینسانیه کان ئاوا ساکار جاریکی

دی بیچم ده گرنه وه و رایه لی رابوردوو ده کیشریته ناو چرکه ساتی ئیستا وه، به لام رایه لی پیوهندی هینه به رده وامی نابیت، چونکه ده ره نجامیکی حه رام و درکانندی نه یینییه کی تابوشکینی لی ده که ویتنه وه، نه مه ش واته رووخاندنی هه موو کوله که کانی پیوهندی مرۆفانه و خاپوورکردنی بنه مای ژیانی کومه لایه تی. نه م رووخان و خاپووربوونه ش ده بیتنه هوی نه وهی مرۆف له ژیریدا نغرو بیت و ئیتر تواناییه که بو گیرانه وه نه مینیتی، ههر بویه ش ده قیک له ئارادا نه مینتی که منی خوینهر و پاله وانی گیره وه به یه که وه به سیتنه وه.

چرکه ساتی درکانندی «دوینتی» به هه موو ورده کاریه کانییه وه، چرکه ساتیکی ههستیاره که رهنگه سه رجه م داها توو بخاته ژیر رکینی خوینه وه، بویه پاله وانی چیرۆکه که نایه ویت ئازاره کانی دووقات بینه وه و هه ر به وه از دینیت که من له «دوینتی» دا بوونم هه بووه و ئیستاش بو توئی خوینهری ده گیرمه وه؛ دوینتی نه که وه ک میژوو، به لکو وه ک یاده وهری، وه ک گیرانه وه!

سه رچاوه:

ناگوتا کریستوف، دوینتی، وه رگپر
سه لاهه ددین بایه زیدی، چاپه مندی مانگ،
۱۳۹۴.